

Na realizację zadań pomocy społecznej w 2017 roku wydatkowano łącznie **3665811,44zł** w tym:

- z budżetu gminy kwotę **1227484,75zł** (33,5% budżetu),
- z budżetu wojewody **2421449,69zł** (66% budżetu), (zadania własne –dotacje celowe-750049,62zł)
- pozabudżetowe **16877,00zł** (0,5% budżetu), (z Funduszu Pracy na rozdział 85504)

Realizacja świadczeń za 2017 rok:

1. zasiłki stałe – 207470zł (41 osób)
2. zasiłki okresowe – 125479 zł (75 osób)
3. składki na ubezpieczenie zdrowotne – 17659 zł (37 osób)
4. zasiłki celowe – 99923 zł (144 osób), w tym zasiłki celowe własne na usuwanie skutków nawałnicy
5. schronienie 756zł-2 osoby
6. dożywianie w ramach środków własnych-947 zł (4 dzieci)
7. wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”-154051 zł, (dotacja 123240zł)
- zasiłki celowe na zakup żywności 126500 zł (112 osób)
- posiłki w szkołach-27551 zł (92 dzieci)
8. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi-57135 zł (28 osób)
9. usługi opiekuńcze dla osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych (koszty zatrudnionych opiekunek)- 115722 zł (19 osób)
10. koszty działalności punktu interwencji kryzysowej- 6240 zł (57 konsultacji)
11. organizacja Wieczery Wigilijnej dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych – 5099zł
12. koszty uposażenia osób wykonujących prace społecznie użyteczne na terenie gminy Sicienka-20428 zł, z budżetu gminy-9775 zł (12 osób)
13. koszty odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w domu pomocy społecznej-175082 zł (8 osób)
14. potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – 297 zł (12 decyzji dla 10 osób)
15. wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd- 12420,97 zł (3 osoby)
16. stypendia szkolne-81447 zł, z budżetu gminy 16289 zł (83 uczniów)
17. zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie -2534,00zł
18. piecza zastępcza

- opłata za placówki opiekuńczo-wychowawcze- 208655 zł (4 rodzin- 14 dzieci)
- rodziny zastępcze-14 dzieci z 8 rodzin, koszty pobytu 63045 zł
- asystent rodziny-57753 zł (16 rodzin- 26 dzieci), w tym 8323 zł dotacja, 16877 zł środki pozabudżetowe

19. utrzymanie ops 744367 zł (wkład własny-595397zł, dotacja 168743zł, w tym koszt usług opiekuńczych osób zatrudnionych na umowę o pracę 110614zł)

20. repatrianci-10000 zł, środki przekazane przez Fundację Potulicką w Wojnowie, zakupiono meble i sprzęt gospodarstwa domowego

21. usuwanie skutków klęsk żywiołowych-110 rodzin, 352 osoby w rodzinach:

zasiłki do 6 tys.	mieszk. do 20 tys.	mieszk. do 100 tys.	gosp. do 20 tys.	gosp. do 100 tys.	Razem
401100,00	265445,22	88400,00	302650,00	573250,00	1630845,22

LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCA SPOŁECZNĄ

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	302	198	508
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	28	28	78
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	291	190	472
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej	x	328	903

POWODY PRYZNANIA POMOCY

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
UBÓSTWO	124	326
SIEROCTWO	0	0
BEZDOMNOŚĆ	9	10
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	50	236
w tym: wielodzietność	28	156
BEZROBOCIE	71	235
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	104	220
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	59	119
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK - WYCH. I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	31	129
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	15	54

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RODZINY WIELODZIETNE	13	72
PRZEMOC W RODZINIE	5	17
ALKOHOLIZM	56	138
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	4	4
ZDARZENIE LOSOWE	10	32
SYTUACJA KRYZYSOWA	3	8
KLESKA EKOLOGICZNA I ŻYWIOŁOWA	110	352

Główne problemy:

Bezrobocie

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy zarejestrowanych było: ogółem - 218 bezrobotnych z terenu gminy 37 uprawnionych do zasiłku. W tej grupie długotrwale bezrobotni stanowi 111 osób.

Z pomocy Ośrodka skorzystało 71 rodzin (235 osób w rodzinach) z występującym problemem bezrobocia. Pomoc ww grupie świadczona była w postaci świadczeń pieniężnych (zasiłków okresowych i celowych), pracy socjalnej, mającej na celu aktywizację zawodową, w tym kierowanie do pracy, motywowanie do poszukiwania zatrudnienia we własnym zakresie, zarejestrowania się jako bezrobotni w PUP, kierowanie do prac społecznie użytecznych, motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach organizowanych przez PUP i inne podmioty wspierające osoby bezrobotne i poszukujące pracy.

Alkoholizm

W 2017 roku 56 rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym i 138 osobom w tych rodzinach udzielano pomocy z tut. Ośrodka. Wsparcie to było realizowane w postaci dożywiania dzieci, pomocy finansowej, najczęściej udzielanej w formie rzeczowej, np. żywności, opału, leków, pomocy w zakupie podręczników i przyborów szkolnych oraz pracy socjalnej. Celem ww pracy socjalnej była pomoc zarówno osobom uzależnionym, jak i członkom ich rodzin – osobom współuzależnionym. Działania z tymi osobami są podejmowane w zakresie motywowania do zachowania abstynencji i podjęcia leczenia odwykowego, wsparcia terapeutycznego, kierowania do Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego w Sicienku oraz kierowania spraw na drogę sądową. Tut. Ośrodek w 2017 roku skierował 1 wniosek o leczenie odwykowe do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sicienku.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Pomoc w powyższej formie realizowana była w związku z ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Sprawy dotyczące przemocy domowej prowadzone

są przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sicienku, w skład którego wchodzi przedstawiciele: ośrodka pomocy społecznej, policji, służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, placówek oświatowych, służby kuratorskiej oraz specjalista ds. przemocy. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań ww podmiotów i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą, mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji ww środowisku, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ubiegłym roku prowadzono 32 Niebieskie Karty w rodzinach, w których stosowana jest przemoc. W 2017 roku założono 24 nowe Niebieskie Karty, 16 założonych przez policję, 8 przez GOPS w Sicienku. W 2017 roku zakończono 24 Niebieskie Karty.

W wyniku tych działań tut. Ośrodek w stosunku do osób złożył wnioski o leczenie odwykowe do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W dwóch przypadkach grupa robocza podjęła decyzję o wystąpieniu do Sądu Rodzinnego z informacją dotyczącą pogorszenia sytuacji rodzin. Ponadto w skierowano do prokuratury 2 zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, przy czym w obydwu przypadkach prokuratura odmówiła wszczęcia dochodzenia. Dwóm sprawcom przemocy zaproponowano udział w programie korekcyjnym dla sprawców przemocy, jednak odmówili oni udziału w nim.

W 2017 roku odbyło się 165 posiedzeń grup roboczych w związku z prowadzeniem niebieskich kart oraz 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

Problem ten występował w 31 rodzinach, w tym w 15 wielodzietnych i 13 niepełnych. W wielu przypadkach jest powiązany z występowaniem w rodzinie alkoholizmu, przemocy, długotrwałego bezrobocia. Bezradność rodziców niesie za sobą wiele zagrożeń w stosunku do wychowywanego potomstwa. Dzieci są zaniedbywane przez rodziców w różnych sferach życia - zabezpieczania podstawowych potrzeb: bytowych (wyżywienie, stosowne do warunków atmosferycznych ubranie, odpowiednie warunki lokalowe), emocjonalnych (brak zainteresowania dzieckiem, czasem jemu poświęconym, braki w zapewnieniu dostatecznego wsparcia emocjonalnego), edukacyjnych (brak kontaktów ze szkołą i niskie zainteresowanie edukacją dziecka), kulturalnych (ograniczone korzystanie z dóbr kultury, niskie wyposażenie dziecka w prawidłowe kody językowe) oraz zapewnienia opieki i profilaktyki zdrowotnej. W 2017 roku skierowano do sądu 1 wniosek o wgląd w sytuację rodzin. W tej sprawie postępowanie zostało zakończone wydaniem postanowienia, w którym zobowiązano rodzinę do współpracy z asystentem rodziny i przyznano nadzór kuratora sądowego.

Osoby starsze, niepełnosprawne, samotne wymagające pomocy ze względu na stan zdrowia lub wiek

Osoby starsze, niepełnosprawne, schorowane i samotne, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować i wymagają opieki osób drugich, winny mieć zabezpieczoną pomoc usługową. W przypadku gdy rodzina i osoby bliskie zaniedbują obowiązki opiekuńcze wobec tych osób, nie interesują się nimi lub nie są w stanie zapewnić im opieki, to zorganizowanie takiej pomocy jest zadaniem obowiązkowym gminy. Zadania te realizujemy poprzez usługi opiekuńcze w miejscu

zamieszkania (są to czynności pielęgnacyjno-opiekuńcze, gospodarcze, organizacja czasu wolnego), natomiast w przypadku konieczności zapewnienia całodobowej opieki, poprzez skierowanie do domu pomocy społecznej. W 2017 roku pomoc w formie usług opiekuńczych świadczona była dla 19 osób (łącznie z usługami wykonywanymi w ramach prac społecznie użytecznych). W 2017 roku 1 osoba została skierowana do domu pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi na mocy postanowienia sądu. Osiem osób w 2017 roku przebywało w domach pomocy społecznej. Za sześć osób gmina wносиła odpłatność. Miesięczne koszty utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej kształtują się w granicach od 3005 zł do 3630zł. Gmina jest zobligowana do ponoszenia różnicy kosztów utrzymania w dps wnoszonej przez mieszkańca i osoby zobowiązane (wstępnych, zstępnych).

Podobnie jak w latach poprzednich współpracowaliśmy z GOPS w Białych Błotach, 7 osób niepełnosprawnych intelektualnie z terenu Gminy Sicienko bezpłatnie uczestniczy w Warsztatach Terapii Zajęciowej „Dąb” w Białych Błotach. Pomagamy też rodzinom i osobom w kierowaniu osób wymagających okresowo opieki i pielęgnacji do zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych, kierowaniu do instytucji orzekających o niepełnosprawności.

Sytuacja mieszkaniowa

Ważnym problemem jest niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych i komunalnych dla osób o niskich dochodach. Posiadanie własnego mieszkania jest jedną z podstawowych potrzeb każdej rodziny. Zamieszkiwanie wielu osób, a czasami kilku rodzin w jednym lokalu, często rodzi konflikty i nieporozumienia. W obecnej sytuacji gmina nie dysponuje lokalami, w celu zapewnienia izolacji ofiarom przemocy domowej czy dla osób, które tracą mieszkania w wyniku zdarzeń losowych. W sytuacjach szczególnych osoby wymagające pomocy w formie schronienia, kierowane są do schronisk bądź noclegowni. Koszty pobytu w ww instytucjach wynoszą od 25,00 do 50,00zł za osobodzień, w zależności od standardu świadczonych usług, są pokrywane ze środków przeznaczonych na realizację zasiłków celowych. W miesiącu styczniu 2017 roku pokryliśmy koszty schronienia małżeństwu, następnie osoby te w ramach pracy socjalnej uzyskały pomoc w znalezieniu mieszkania do wynajęcia.

Praca socjalna

W realizacji zadań pomocy społecznej główny nacisk kładziony jest na pracę socjalną, czyli całokształt działań mających na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Efektem pracy socjalnej jest zmierzanie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Praca ta świadczona była głównie poprzez szeroko rozumiane: poradnictwo, mediacje, aktywizację zawodową i społeczną oraz wsparcie, z tej formy pomocy skorzystało w 2017 roku 328 rodzin, 903 osób w rodzinach.

Pieczna zastępcza

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania własne gminy w zakresie wpierania rodzin przeżywających kryzys w wychowaniu dzieci. Do zadań własnych gminy należy m.in.: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej, sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z

zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy. W 2017 roku 28 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym 14 instytucjonalnej pieczy zastępczej (placówkach opiekuńczo-wychowawczych) i 14 w rodzinnej pieczy zastępczej. Nowo umieszczone w pieczy zastępczej zostało 1 dziecko w spokrewnionej rodzinie zastępczej (rodzic biologiczny spoza terenu naszej gminy). W 2017 roku 2 dzieci umieszczone w pieczy, po uzyskaniu pełnoletniości, usamodzielniały się (zamieszkują poza terenem gminy) i 2 dzieci znalazło rodzinę adopcyjną. W 2017 roku za opiekę i wychowanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych Gmina Sicienko poniosła wydatki w kwocie 208655,14 zł, w rodzinnej pieczy zastępczej 63044,78 zł, łącznie 271699,92 zł. Zatrudniony przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku asystent pracował z 16 rodzinami z terenu Gminy Sicienko, w tym z 6 na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią. Koszty zatrudnienia asystenta rodziny wyniosły 57752,95 zł.

Pozostała działalność:

- 1. Prace społecznie użyteczne** – forma pomocy skierowana do osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej, której celem jest aktywizacja ww osób oraz nabycie przez nich podstawowych umiejętności pracowniczych; koszt prac jest w 60% refundowany przez urząd pracy. Prace te w 2017 roku były wykonywane w Gminnym Ośrodku Kultury, Urzędzie Gminy i Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Obejmowały prace porządkowe, remontowe i opiekuńcze. W przeciągu roku do prac społecznie użytecznych skierowano 12 osób. Koszt wykonywania prac wyniósł łącznie 20428 zł, z tego koszty własne-9775 zł.
2. Wspólnie ze Szkołą Podstawową w Trzemiętowie zorganizowaliśmy **Wigilię** dla 70 osób-mieszkańców sołectwa Trzemiętowo, Trzemiętówka, Wierzchucinek, Wierzchucice, Słupowo, Murucin, Łukowiec po 70 roku życia oraz niepełnosprawnych i samotnych z terenu gminy. Całkowity koszt organizacji Wieczery Wigilijnej wyniósł 5099 zł.
3. **Punkt Interwencji Kryzysowej**, który świadczył pomoc dla rodzin i osób dotkniętych przemocą i znajdujących się w sytuacji kryzysu. W punkcie udzielał pomocy psycholog oraz specjalista ds. przemocy, łącznie w 2017 roku odbyło się 59 konsultacji, udzielonych 31 osobom. Koszt działalności 6240 zł.

Zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sicienku w 2017 roku:

- Kierownik-1 etat
- Inspektor (sprawy płac i stypendiów szkolnych)-1 etat
- Pracownicy socjalni - 5 etatów,
- Asystent rodziny -1 etat
- Opiekunki domowe - 4 opiekunki zatrudnione na umowę o pracę, świadczące usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, jedna przebywa na urlopie wychowawczym, jedna była zatrudniona w ramach robót publicznych,

- Konsultanci-umowy cywilno-prawne: psycholog, pedagog, logopeda, fizjoterapeuta w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych i Punktu Interwencji Kryzysowej, radca prawny, informatyk.

Potrzeby na 2018 rok w zakresie realizacji świadczeń:

1. zasiłki stałe-plan budżetu -129000 zł, wykonanie za I kwartał bieżącego roku 46980 zł. Posiadane środki nie zapewniają realizacji zadania do końca I półrocza. O braku środków na ten cel (ok. 76000zł) systematycznie informowany jest Wydział Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, który w imieniu wojewody przyznaje dotacje na realizację zasiłków stałych.
2. zasiłki okresowe- plan budżetu-88000zł, wykonanie za I kwartał bieżącego roku 31661zł. Brakujące środki ok. 62000zł; również w tym zakresie informowany jest Wydział Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, który w imieniu wojewody przyznaje dotacje na realizację zasiłków okresowych.
3. składki na ubezpieczenie zdrowotne - plan budżetu – 17000zł, wykonanie za I kwartał bieżącego roku 5777zł. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby w tym zakresie.
4. zasiłki celowe - plan budżetu 90000zł, wykonanie za I kwartał bieżącego roku 10267zł posiadane środki zapewniają realizację podstawowych potrzeb mieszkańców gminy (m.in. pomoc na opał, żywność, koszty leczenia, opłaty za energię elektryczną, opłaty za pobyt w schronisku).
5. wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”- zgodnie z podpisaną umową plan budżetu wynosi 125000zł, w tym 75000zł z budżetu Wojewody, 50000zł środki własne. Wykonanie za I kwartał bieżącego roku wyniosło 25906zł. Zgodnie ze złożonym wnioskiem planujemy zwiększenie planu budżetu do kwoty 165000zł, w tym zmniejszenie udziału środków własnych do 20% czyli -33.000zł i 80% ze środków zleconych czyli 132000zł.
6. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - plan budżetu - 27880zł, wykonanie za I kwartał bieżącego roku 21430zł. Zapotrzebowanie na zwiększenie planu budżetu systematycznie zgłaszane jest do Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy. W miesiącu kwietniu b.r. budżet zwiększono nam do kwoty 55930zł. Przyznane środki nie zabezpieczają przewidywanych potrzeb w tym zakresie, braki wynoszą ok. 64070zł.
7. punkt interwencji kryzysowej- plan budżetu -6.825zł, wykonanie za I kwartał bieżącego roku 1.950zł. Posiadane środki zapewniają realizację zadania.
8. organizacja Wieczery Wigilijnej dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych- plan budżetu 5000zł, posiadane środki zapewniają realizację zadania.
9. prace społecznie użyteczne - plan budżetu 13000zł, wykonanie za I kwartał bieżącego roku 248zł. Posiadane środki zapewniają realizację zadania.

10. koszty odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej – 190000zł, braki w oparciu o wydane decyzje administracyjne wynoszą ok. 8000zł, wykonanie za I kwartał bieżącego roku 47944zł.
11. potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych –plan budżetu 300zł, wykonanie 247zł, budżet przyznawany w oparciu o wydatkowane środki.
12. wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd – plan na I kwartał 2925zł, zapotrzebowanie 11700zł, wykonanie I kwartału bieżącego roku w kwocie 2925zł. Braki w tym zakresie wynoszą ok.8775zł. Oczekujemy na zwiększenie planu przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego.
13. stypendia szkolne – plan budżetu 30000zł, wykonanie za I kwartał bieżącego roku 10117zł. Oczekujemy na zwiększenie planu na I półrocze 2018 roku i środki z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy w kwocie 39772zł.
14. wspieranie rodziny i piecza zastępcza:
  - ponoszenie opłat za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych -240.000zł, wykonanie za I kwartał 2018 roku-65166zł. W oparciu o bieżące dane planowane wykonanie wyniesie 323800, brakujące środki ok. 83800zł.
  - ponoszenie odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych-75.000zł, wykonanie za I kwartał 2018 roku-17670zł. Przewidywane wykonanie 81600zł, braki wynoszą ok. 6600zł
  - koszty zatrudnienia asystenta rodziny-plan-61726zł, wykonanie za I kwartał 2018 roku 17011zł. Posiadane środki zapewniają realizację zadania.

opracowała Lucyna Nowakowska

Sicienko, 2018-04-16

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Sicienku
Lucyna Nowakowska
mgr Lucyna Nowakowska